

Sensorveiledning TFF1002 Høst 2023

Oppdatering på feltet

Den seneste utviklingen innenfor levd religion feltet er at etablerte religionssamfunn også studeres som levd religion. Tidligere var levd religion forskning primært opptatt av fenomener som ligger utenfor institusjoner. Den andre utviklingen er at levd religion forskning har tatt i bruk praksisteori for å undersøke hvordan religion gjøres. Som del av denne utviklingen har Nancy Ammerman skrevet en lærebok der hun gjør rede for hvordan levd religion kan studeres som enhver annen sosial praksis, men at det er den spirituelle dimensjonen som gjør en praksis til en religiøs praksis. De andre dimensjonene - embodiment, materialitet, moralitet, estetikk, emosjonalitet og narrativitet - kan ifølge Ammerman brukes for å undersøke religion som sosial praksis, men kan også brukes for å studere helt andre fenomener.

Den grunnleggende interessen innenfor levd religion forskning er å undersøke religion slik det fremtrer både i og utenfor religiøse institusjoner. Heller enn å undersøke hvordan religion «forsvinner» vil levd religion gjenoppdage religion slik det skjer i folks liv. Programmet å gjenoppdage religion er del av en polemikk mot de sterke sekulariseringstesene fremsatt fra 1960-tallet. I tekstene som studentene har på pensum innebærer gjenoppdagelsen å undersøke religion ikke vare innenfor en kristen kontekst, men også andre religionssamfunn og også utvide den geografiske horisonten, altså studere religion utenfor en eurosentrisk innramming.

Fokus i emnet

Emnet TFF1002 Levd religion i Norge vektlegger at studentene skal arbeide med et eget empirisk materiale gjennom semesteret. De obligatoriske arbeidskravene i emnet er strukturert slik at hver student må jobbe strukturert med å forbedre, gjennomføre og analysere materiale fra enten intervjuer eller deltagende observasjon. Det er en tett sammenheng mellom arbeidskravene og eksamen. Følgende informasjon gis i eksamensoppgaven:

«Informasjon: Studentene skal bruke det empiriske materialet de har arbeidet med i løpet av semesteret, men eksamensbesvarelsen skal utvides og forbedres i forhold til allerede innleverte arbeidskrav. Studentene velger selv referansestil. Litteraturlisten teller ikke med i det endelige sideantallet (antall ord).»

Det at eksamensbesvarelsen skal utvides og forbedres i forhold til allerede innleverte arbeidskrav innebærer at studenten skal: 1, svare på eksamensoppgaven og tilpasse foreløpige analyser av materialet til denne. 2, kvaliteten på tekstene skal være på høyere nivå enn de innleverte arbeidskravene. Dersom sensor er usikker på om det har skjedd en vesentlig utvidelse og forbedring av innleverte arbeidskrav kan vedkommende få tilgang til innleverte arbeidskrav i Canvas, eller konsultere emneansvarlig. Det er imidlertid viktig å understreke at emnet legger opp til at studentene skal bruke det de har gjort gjennom semesteret, og at de derfor kan bruke formuleringer de allerede har benyttet i arbeidskravene. Dette er ikke selvplagiat.

Oversikt over obligatoriske arbeidskrav:

- Refleksjonsnotat om egen posisjonalitet i forhold til å gjennomføre intervju med medstudenter om deres erfaring av skolens religionsundervisning eller observere en offentlig religiøs aktivitet (500-700 ord).
- Utforming av intervjuguide med tema, problemstilling, utvalg, rekruttering og ca. fire (4) spørsmål eller utforming av observasjonsguide med tema, problemstilling, observasjonsfokus, posisjonalitet, utvalg/sted (700 ord).
- Gjennomføring av intervju med to-tre medstudenter om deres erfaringer med religionsundervisning i skolen med innlevering av anonymiserte intervjunotater eller gjennomføring av observasjon av en offentlig annonsert religiøs aktivitet med innlevering av anonymiserte observasjonsnotater (1000-1200 ord).
- Muntlig fremlegg av analyse av intervjuutdrag av medstudenters erfaring av religionsundervisning i skolen ved hjelp av pensumlitteratur eller muntlig fremlegg av analyse av observasjonsutdrag av offentlig annonsert religiøs aktivitet ved hjelp av pensumlitteratur (10 minutter/1000-1200 ord).

Sammenhengen med læringsutbyttene

Som det står i emnebeskrivelsen utforsker emnet religiøse forestillinger, praksiser og hverdagerfaringer slik det kommer til uttrykk i ulike religionssamfunn, i offentlige institusjoner og i aktiviteter som ikke er del av institusjonalisert religion. Målet for emnet er at studentene skal få grunnleggende metodiske og teoretiske ferdigheter som gjør dem i stand til å utforske levd religion i Norge.

Den metodiske delen er tydeligere i dette emnet enn i mange andre emnet på TF. Det legges vekt både på metodisk forståelse og ferdigheter med hensyn til å etablere et empirisk materiale (posisjonalitet, intervju, deltagende observasjon, forskningsetikk), og analytisk forståelse og ferdigheter med hensyn til å analysere dette materialet. Hver forelesning i løpet av emnet har en metodisk og en analytisk komponent. Gruppeundervisningen følger tett på forelesningene og har det samme doble sikte på både metode og teori. Studentene blir oppfordret og utfordret til ikke bare å høre om forskning, men selv delta i forskning. De får tidlig høre at de gjennom sitt arbeid bidrar inn i forskningen på levd religion i Norge.

Læringsmålene i emnet er:

Kunnskaper

Du har en grunnleggende forståelse for levd religion som metodisk tilnærming.

- Du har innsikt i levd religion i Norge innenfor feltene religionssamfunn, offentlige institusjoner og uorganisert religiøs praksis.
- Du har særlig innsikt i hvordan ungdom og unge voksne forhandler religiøse praksiser i et sen-moderne Norge.
- Du kan basiskompetanse om intervju og deltagende observasjon som forskningsmetoder.
- Du har grunnleggende kunnskap om hvordan ulike teorier som kan brukes i studier av levd

religion.

- Du har kunnskap om etiske problemstillinger og forpliktelser knyttet til å studere levd religion.

Ferdigheter

- Du kan planlegge og gjennomføre et kvalitativt forskningsintervju om levd religion.
- Du kan planlegge og gjennomføre en avgrenset observasjon av levd religion på et offentlig sted.
- Du kan bruke forskningsartikler for å drøfte et konkret intervju- og observasjonsmateriale.
- Du kan vurdere hvilke metoder som egner seg til å studere ulike felt innen levd religion.

Generell kompetanse

- Du kan reflektere etisk og metodisk over hvordan oppfatninger og erfaringer påvirker dine egne tilnærminger til ulike former for levd religion.
- Du har grunnleggende forståelse for hvordan religion kan studeres innenfor og utenfor en institusjonell arena.

Pensumdekningen og oppgavetema

Oppgavetemaene er godt dekket med hensyn til metode og analyse, men det er noe forskjellig hvor godt pensum dekker de ulike empiriske feltene studentene gjør intervju/observasjon innenfor. Det er en svakhet ved pensum at det ikke har tidligere forskning på religiøs praksis i moskeer. Svært mange studenter dette semesteret har gjort deltagende observasjon i moskeer, og pensum inneholder lite direkte relevant litteratur om dette. På spørsmål fra studenter har emneansvarlig kort tid før eksamen gjort tilgjengelig forskning på moskeer i Norge, men dette er litteratur som ikke har vært på pensum, og som derfor ikke kan forventes brukt i eksamensbesvarelsene.

Vekting av eksamensoppgavenes underoppgaver

Hver eksamensoppgave er tredelt. Del en er en innledende del, del to er hoveddel og del tre er en avsluttende oppsummering/diskusjon.

Den første delen etterspør redegjørelse som er relatert sentrale anliggender hos Nancy Ammerman og Meredith McGuire. Det er viktig at studentene viser både oversiktskunnskap om levd religion som tilnærming, og detaljkunnskap om det eksamensoppgaven etterspør i forhold til eget empirisk arbeid.

Den andre delen er å bruke redegjørelsen i en flerdimensjonal analyse av eget intervju- eller observasjonsmateriale. En flerdimensjonal analyse inneholder minimum to av analysedimensjonene som Ammerman gjør rede for i grunnboka for emnet. Dersom studenten rammer inn analysen med å gjøre rede for problemstilling, metodiske valg og egen posisjonaltet, trekker dette opp. Det trekker også opp dersom studentene er tydelige på definisjoner og operasjonalisering av analysedimensjonene. Det trekker opp dersom studenten bruker metodepensumet og relaterer dette til egen oppgave (Khawaja/Mørck, Erdal, Kvale, Bremborg og Harvey).

Den siste delen er en drøftings/diskusjonsdel der studentene enten skal diskutere muligheter og begrensninger ved levd religions åpne religionsbegrep eller hvordan en flerdimensjonal tilnærming har likhetstrekk eller forskjeller fra tidligere forskning. I denne delen har studentene mulighet til å trekke inn egne funn fra analysen i diskusjonen, men det er ikke direkte etterspurt. Refleksjon og selvstendighet legges vekt på i denne delen, men også er det

en fordel at studentene bruker referanser til pensum. Studentene har her mulighet til å bruke artikler på pensum som Kristvik, Johansen og Nielsen, og artikler fra Høegs bok Ungdom og religion.

De to første delene har størst vekt, men alle skal være besvart. I siste del kan studentene utmerke seg med hensyn til evne til resonnement, originalitet og interessante perspektiver. Det trekker ned å ikke har besvart siste del, men det gir ikke grunnlag for stryk dersom de to første er tilfredsstillende eller gode.

Språkføring, referanseteknikk og ryddighet i framstillingen og i hvilken grad slikt skal telle

Det er et krav at alle referanser oppgis i teksten og i bibliografien. Dersom det mangler referanser tas dette med i helhetsvurderingen. Det å glemme en enkelt referanse gir ikke grunnlag for trekke besvarelsen vesentlig ned.

Det empiriske materiale trenger ikke oppgis i referanselisten siden det er deres eget, men sitater bør markeres med sitattegn og sted/tid. Studentene kan anonymisere stedene/personene der de gjort observasjon/intervju, men det er ikke påkrevd. Alle steder og personer er avklart på forhånd. Ingen personvernssensitive opplysninger skal være samlet inn.

Det trekker opp dersom studentene klarer å gjøre eksamensbesvarelsen til en sammenhengende tekst der del 1,2 og 3 inngår som integrerte deler. Dersom delene fremstår som tre atskilte deler er dette tilfredsstillende, men ikke god eller veldig godt. Bruk av metatekst som forklarer og begrunner valg studenten har gjort, teller positivt.

Siden eksamensoppgavene bygger videre på tidligere innleverte arbeidskrav, er forventningen om ryddighet i fremstillingen høyere enn ved eksamensbesvarelser der oppgaven i enda større grad er ukjent på forhånd.